

16. Úkoly vztahující se k lekci 16 – Holocaust

16.1: Úkoly zaměřené na znalosti faktografie

16.1.1

Proč je Anna Franková jednou z neznámějších obětí holokaustu?

16.1.2

Pro události holokaustu se někdy užívá i další pojem. Který?

- A) boa
- B) moa
- C) hoa
- D) šoa

16.2: Úkoly zaměřené na znalosti faktů a procedurální znalosti

16.2.1

Prohlédni si obrázek tzv. Stolpersteinu a rozhodni, které informace z něho můžeme vyčíst, a které ne.

1. Věk v době úmrtí. A/N
2. Povolání. A/N
3. Rodné jméno, pokud jde o vdanou ženu. A/N
4. Místo úmrtí. A/N
5. Adresu posledního známého místa trvalého bydliště. A/N

16.2.2

Přečti si úryvek ze stránek České televize (<https://edu.ceskatelevize.cz/namet/holocaust-romu>) a rozhodni, které výroky z textu vyplývají, a které ne.

„Odhaduje se, že za druhé světové války bylo vyvražděno zhruba 250 až 300 tisíc Romů z celé Evropy, přesto i po válce panovalo přesvědčení, že k tomu docházelo, na rozdíl od genocidy Židů, na kriminálním základě. Toto uvažování se začalo měnit až v 60. letech

20. století. U nás bylo téma romského holocaustu tabu po celou dobu trvání minulého režimu. A přestože se situace zlepšuje, i dnes jde o téma okrajové.“

- A) Židé byli jedinými oběťmi holocaustu. P/N
- B) Od 60. let se začal měnit pohled na romský holocaust. P/N
- C) I dnes je téma vraždění Romů ve druhé světové válce spíše méně známé. P/N
- D) Pronásledování Romů v době druhé světové války bylo založeno na kriminálním základě. P/N

16.3 Úkoly zaměřené na znalosti faktické, procedurální a konceptuální

16.3.1

Jeden z nejvýznamnější symbolů druhé světové války je zachycen na fotografii. Vysvětli, co znamená a jakou roli v minulosti sehrál?

- A) Označení obyvatele města Jude.
- B) Symbol jednotek SS, které střežily koncentrační tábory.
- C) Označení židovské táborové stráže v Terezíně.
- D) Davidova hvězda, kterou museli nosit všichni lidé označení nacistickým režimem jako Židé.
- E) Symbol, který si Židé zvolili jako znak svého tragického osudu za války.

16.3.2

Prohlédněte si fotografii členů SA z dubna 1933 a rozhodněte, jak souvisí s tématem holocaustu. Na plakátu ve výloze se v němčině píše: „Němci! Braňte se. Nekupujte od Židů.“

- A. Členové SA hlídají židovské obchody před útoky nacistických zločinců.
- B. Nacisté tím pomáhali německým spotřebitelům v době hospodářské krize.
- C. Nacisté zvykali ostatní občany na to, že Židé nejsou součástí německé společnosti.
- D. Židé se bezdůvodně obohacovali na obyčejných Němcích a nacisté na to upozornili.
- E. Fotografie zachycuje deportace Židů do koncentračních táborů.

16.4 Úkoly zaměřené na metakognitivní znalosti

16.4.1

Anna Franková nebyla jediná, kdo si během války vedl deník. Existuje hned několik dalších podobných případů. Prostuduj si úryvky z deníků dívek ve věku 12–14 let a odpověz na otázky pod nimi.

„Neděle už se, bohužel, blíží. U nás je pořád smutno. Musíme všichni balit. Včera jsem si nechala ostříhat vlasy. Měla jsem velmi dlouhé vlasy až do polovic zad, svázané vzadu dvěma stužkami. Teď je mám krátké. Také jsem se včera nechala fotografovat. Fotografie už prej budou zejtra. Pro Pána Boha, já už jsem na konci deníku. No, už bez toho nemůžu dnes moc psát. Už jsem tu jenom zítra a pozítří a pak – kdo ví, co bude pak. (...) To jsem si věru nemyslela, když jsem v srpnu po zkouškách začla psát své zážitky, že takhle smutně skončím. Nezažila jsem sice ten půl roku mnoho hezkého, ale jak ráda bych tak zůstala. S Bohem, můj deníčku! S Bohem!“ (Věra Kohnová, Plzeň, 15. 1. 1942, později zavražděna)

„Mám pocit, že píšu naposledy. Ve městě probíhá „Akce“. Nesmím vyjít ven, zblázním se, jsem uvězněna ve svém vlastním domě. Poslední dobou něco visí ve vzduchu. Celé město bez dechu čeká to nejhorší. Jsou to muka, je to peklo. Snažím se utíkat od těchto myšlenek na budoucnost, ale pronásledují mě jako otravný hmyz. Kéž bych mohla jenom říci, že už je konec.“ (Rutka Laskier, ghetto Będzin v Polsku, 20. 2. 1943, později zavražděna)

„28. prosince 1941 umřela Žeňa, ve 12:30 dopoledne. Babička umřela 25. ledna 1942, ve 3 h. odpoledne. Ljoka umřel 17. března, o 5. ráno. Strýček Vasja umřel 13. dubna ve 2 h. v noci. Strýček Ljoša 10. května, ve 4 odpoledne. Máma – 13. května 1942, 7:30 ráno. Savičevovi umřeli. Umřeli všichni. Zůstala jenom Táňa.“ (Táňa Savičevová, v obleženém Leningradě roku 1942, zemřela později na následky způsobené podvýživou a tuberkulózou).

1. Co mají dívky společného?
2. Čím se jejich vzpomínky liší?
3. Proč si deníky psaly? Jaké pro to mohly mít důvody? V odpovědi využij okolnosti ze života dívek.
4. Mohou být informace v denících pro nás i dnes něčím významné a důležité, abychom je vydali knižně? Vysvětli svoji odpověď.

Vyhodnocení úloh, citace zdrojů, komentáře

16.1.1	Důvodem je brzké vydání jejího deníku, který zprostředkoval myšlenkový svět obětí.
16.1.2	D-- šoa
16.2.1	věk-- ano Povolání – ne Rodné jméno, pokud jde o vdanou ženu – ne Místo úmrtí – ano Adresu posledního známého trvalého bydliště – ne
16.2.2	A – nepravda B – pravda C-- pravda D – nepravda
16.3.1	D (Zdroj: wikipedia.com)
16.3.2	C https://cs.wikipedia.org/wiki/Nacistick%C3%A9_N%C4%Bmecko#/media/Soubor:Bundesarchiv_Bild_102-14468,_Berlin,_NS-Boykott_gegen_j%C3%BCdische_Gesch%C3%A4fte_crop.jpg
16.4.1	1 – všechny dívky se nacházejí v mezní situaci způsobené válkou, popisují své utrpení v důsledku této války; 2 – první dva záznamy popisují vnitřní svět dívek a jejich pocity, třetí záznam se zaměřuje na objektivní popis skutečností; 3 – v odpovědích by měli žáci reflektovat existenciální důvody dívek v mezní situaci – snahu dát svému utrpení nějaký smysl, zachovat svědectví o svém životě, o tlaku, jemuž byly vystaveny; 4 – připomínka minulosti, konkretizace abstraktního utrpení, vyvázání konkrétního příběhu z neosobní statistiky atp. Zdroje: https://www.mistapametinaroda.cz/?lc=cs&id=2832&rt=80 ; https://store.yadvashem.org/en/rutkas-notebook-16 ; https://cs.wikipedia.org/wiki/T%C3%A1%C5%88a_Savi%C4%8Devov%C3%A1